

Tiedotusvälineille

Julkaisuvapaa 27.11.2008 klo 12

Ikääntyneiden päihdetyöhön kehitetty uusia toimintamalleja ja käytäntöjä

- Alkoholi on tällä hetkellä suurin kansanterveydellinen ongelmamme, joka koskettaa kaikkia väestöryhmiä. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset ovat avainasemassa ongelmiin puuttumisessa ja ennaltaehkäisyssä. Liika on aina liikaa – ikääntyminen ja alkoholi – hankkeessa on ansiokkaasti kehitetty välineitä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille puuttua ja ehkäistä ikääntyneiden päihdeongelmia, totesi Sosiaali- ja terveysministeriön hallitusneuvos **Ismo Tuominen Sininauhaliiton koordinoiman Liika on aina liikaa – ikääntyminen ja alkoholi –** hankkeen (2005–2008) päätösseminaarissa 26.11.2008 Kuntatalolla Helsingissä.

Seminaarissa esiteltiin valtakunnallisessa monitoimijahankkeessa tehtyä asiakas- ja kehittämistyötä. Projektin kolmessa osahankkeessa on ollut yhteensä 129 asiakasta, 44 naista ja 85 miestä. Asiakkaat ovat ohjautuneet projektiin muun muassa sosiaalitoimen, kotihoidon tai päihdepalvelujen kautta. Valtaosalla asiakkaista alkoholinkäyttö on ollut ongelmallista ja palveluihin pääsy tai niiden saanti haasteellista. Asiakastyö osahankkeissa on ollut erilaista, muun muassa Helsingin Diakonissalaitoksen osahankkeessa on kehitetty ikääntyneiden päihteidenkäyttäjien vertaistuellista ryhmätoimintaa, niin kutsuttua Pilke-toimintaa.

- Pilke-ryhmään mukaan saaminen on edellyttänyt yleensä pitkäjänteistä houkuttelu- ja kotikäyntityötä ja elämäntilanteen selvittelyä. Monet näistä ikääntyneistä ovat olleet eristäytyneenä kotiinsa ja liikkuminen kodin ulkopuolella ilman apua on ollut lähes mahdotonta, **Helsingin Diakonissalaitoksen** osahankkeen projektityöntekijä **Terhi Pajunen** kertoo.
- Kokemustemme mukaan ryhmän jäsenyys ja osallisuuden kokemus ovat lisänneet asiakkaiden elämän merkityksellisyyden tunnetta sekä parantaneet toimintakykyä ja itsetuntoa, Pajunen sanoo.

Liika on aina liikaa – hankkeen toisessa, **Tyynelän kehittämiskeskuksen** osahankkeessa Pieksämäellä ja Savonlinnassa on kehitetty ikääntyneiden jalkautuvia päihdepalveluja.

- Kotikäyntityöstä, päihteistä puhumisesta ja eteenpäin ohjaamisesta asiakkaan kotona, on saatu hyviä kokemuksia, projektityöntekijä **Tuija Rinne** Tyynelän kehittämiskeskukselta kertoo.

Kotihoidon henkilökuntaa koulutettu varhaiseen puuttumiseen

Projektin aikana on järjestetty muun muassa Espoossa, Mäntsälässä ja Kainuussa koulutusta kotihoidon henkilöstölle.

- Koulutuksen tausta-ajatuksena on ollut, ettei vanhustenhuollon peruspalveluilla ole riittävästi rohkeutta ja uskoa omaan osaamiseensa tehdä päihdelähtöistä työtä. Koulutuksia on lähdetty suunnittelemaan yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa ja koulutuksia on räätälöity vastaamaan kunkin kunnan tai esimerkiksi tietyn alueen kotihoitotiimin tarpeita, kertoo Liika on aina liikaa – hankkeen projektisuunnittelija **Tarja Levo**.

Esimerkiksi Espoossa Lippajärvi-Jupperin kotihoitoyksikössä on koulutuksen osana luotu varhaisen puuttumisen toimintamalli. Mallin luomiseen osallistuivat kotihoitotyöntekijät yhdessä Sairaanhoidajaliiton Toimintamallit käytännöiksi -projektin, Liika on aina liikaa – projektin, Valtakunnallisen mini-interventiohankkeen (Vamp) sekä Espoon kaupungin vanhus- ja päihdepalveluiden edustajan kanssa.

- Toimintamallin myötä alkoholista kysyminen on juurtunut osaksi perustyötä. Kotihoidon työntekijät ovat kokeneet, että asiasta keskusteleminen myös työyhteisössä on helpottunut, Tarja Levo valottaa.

Liika on aina liikaa – hankkeen kolmannessa, Ikäinstituutin hallinnoimassa osahankkeessa on kartoitettu ikääntyneiden alkoholinkäyttöä palvelutaloissa ja kehitetty työskentelymalleja henkilökunnalle puuttua tilanteisiin.

- Kolmessa pääkaupunkiseudun palvelutalossa tehtiin alkukartoitus, järjestettiin prosessikoulutusta ja lopulta lähdettiin joka talossa tekemään omaa työskentelymallia ja pohtimaan työntekijöiden yhteisiä pelisääntöjä puuttumiseen, kertoo projektisuunnittelija **Riitta Koivula Ikäinstituutista**.

Liika on aina liikaa – hankkeen toimintakäytäntöjen juurruttamista on tarkoitus jatkaa ja kehittää tulevaisuudessa. Hanke on saanut rahoituksensa Raha-automaattiyhdistykseltä.

Liika on aina liikaa – ikääntyminen ja alkoholi – projektin (2005–2008) ulkoinen arviointi löytyy sivuilta <http://www.ecredo.fi/liikaa/data/liitteet/arviointiraportti.pdf>

Lisätiedot ja haastattelupyynnöt:

Projektipäällikkö Maria Viljanen

p. 050 359 3845

maria.viljanen@sininauhaliitto.fi

www.tippavaara.info

Viestin välitti:

Johanna Vakkuri

Projektitiedottaja

p. 050 3056 294

johanna.vakkuri@sininauhaliitto.fi

